

**TÜRKİYE’DE ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİ
BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ DERSİNDE (YAYLI ÇALGILAR)
PIYANO EŞLİKLİ ÇALIŞMALARLA İLİŞKİN ÖĞRETMEN
GÖRÜŞLERİ***

**Teachers’ Opinions Belong to Studies with Piano Accompaniment
in Individual Instrument Training Lessons (Strings Instruments)
in Fine Arts Schools in Turkey**

DOI NO: 10.5578/amrj.10806

Sonat COŞKUNER¹

Özet

Müzik eğitiminin hem performans hem de eğitim boyutlarında çalgı eğitiminin önemi bilinmektedir. Müzik eğitiminin vazgeçilmez bir unsuru olan çalgı eğitimi ile öğrencilerin bir çalgı çalma ve eşlik yapma becerilerinin gelişmesinin yanı sıra kulak eğitimi de desteklenmiş olur. Çalgı eğitiminde ses temizliği, müzikalite ve tempo içerisinde kalarak icra yapabilme, bir öğrenciden beklenen en önemli davranışlardandır. Sözü geçen davranışların daha doğru, sağlıklı ve kontrollü yapılmasında eşlikli çalışmalar oldukça önem taşımaktadır. Ülkemizde mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda temel eşlik çalgısı piyanodur. Piyano, çok sesli bir çalgı oluşu ve geniş ses aralığına sahip olması nedeniyle ideal ve kullanışlı bir çalgıdır. Bu araştırma; Türkiye’de Güzel sanatlar liselerindeki öğretmenlerin görüşleri alınarak bireysel çalgı eğitimi dersinde (yaylı çalgılar) piyano eşlikli çalışmaların ne ölçüde ve ne şartlarda yapıldığını betimlemek, bu çalışmaların öğrenci üzerindeki olumlu etkilerinin önemini vurgulamak, okullarımızdaki ve programdaki eksikleri ortaya çıkarmak amacıyla yapılmıştır. Araştırma; temel alan araştırmasına dayalı betimsel bir çalışma olup, nitel bulgular kaynak tarama, nicel bulgular ise anket yöntemiyle elde edilmiştir. Nicel bulgular istatistiksel olarak çözümlenmiş ve yorumlanmıştır. Yapılan araştırma sonucunda Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri’nde görev yapan keman eğitimcilerinin eşlikli çalışmalara yer verdiği ve bu çalışmalara 1. sınıflın 2. döneminde başladıkları, ancak yeteri kadar eşlikçi bulamadıkları, piyano eşliğinin müzikal becerilerde olumlu yönde etki edeceği sonuçları ortaya çıkmıştır. Eşlikli çalışmaların önemi, değerlendirmeye katılan bütün öğretmenler tarafından önemle vurgulanmış ve bu konudaki eksiklere ilişkin gerekli görülen çözüm önerilerinde bulunulmuştur.

---

¹ Yrd. Doç., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi ABD, sonatcoskuner@gmail.com

*Bu makale, 2007 yılında tamamlanmış, sonuçların güncel literatürle tekrar taranarak tartışıldığı ve yorumlanarak sunulduğu yüksek lisans tezinin bir özetidir.

Anahtar Kelimeler: Yaylı Çalgılar, Piyano Eşlik, Çalgı Eğitimi, Bireysel Çalgı Eğitimi.

Abstract

The importance of instrument training is well-known both in performance and education aspects of music education. With instrument training, which is an essential part of music education, the students improve their skills in playing instruments and singing along, and it also supports their ear training. Clearness of the voice, musicality and performing within a beat are among the most significant things expected from the students. The accompanied/featured performances are very important for accurate, reliable and controlled execution of the aforementioned behaviors. The primary accompanying instrument is piano in institutions offering music education in Turkey. Piano is an ideal and useful instrument since it is a polyphonic instrument with a wide tessitura. This study has been conducted to observe the conditions and standards of the works accompanied by piano in individual instrument training classes in Anatolian High Schools of Fine Arts (string instruments) in Turkey, to emphasize the importance of positive effects of these works on students, and to reveal the inadequacies in our schools and programs. This is a descriptive study based on basic field study, and the qualitative findings were obtained through literature review, and the quantitative findings were obtained through survey method. The quantitative findings were statistically analyzed, and were interpreted. The results indicate that the violin teachers in Anatolian High Schools of Fine Arts include accompanied studies within their programs and that these studies begin in the second term of the freshman year, but they cannot find adequate number of accompanists, and the accompaniment of piano would have a positive influence on musical skills. The importance of accompanied practices has been underlined by all teachers, who participated in this assessment, and they have offered solutions regarding these deficiencies.

Key Words: *Strings, Piano Accompaniment, Musical Instrument training, Individual musical instrument training.*

Eğitim ve Müzik Eğitimi

“Eğitim; kişinin zihni, bedeni, duygusal toplum yeteneklerinin, davranışlarının istenilen doğrultuda geliştirilmesi ya da ona birtakım amaçlara dönük yeni yetenekler, davranışlar, bilgiler kazandırılması yolundaki çalışmaların tümüdür” (Akyüz, 2013: 2).

Çağdaş eğitim; bilim eğitimi, teknik eğitimi ve sanat eğitiminden oluşan üçlü bir eksen üzerine oturur (Uçan, 1997: 14).

“Sanat eğitimi” kendi içinde kollara ayrılır. Bu kollardan biri “fonetik sanatlar eğitimi”, bunun başlıca dallarından biri de “müzik eğitimi” dir. “Müzik eğitimi” bireye kendi yaşantısı yolu ile amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma ya da bireyin müziksel davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar oluşturma sürecidir (Uçan, 1997: 107). Müzik eğitiminin üç ana türü vardır; “genel müzik eğitimi”, “özengen müzik eğitimi”, “mesleki müzik eğitimi”.

Mesleki müzik eğitiminin en önemli boyutlarından biri çalgı eğitimidir. “Çalgı eğitimi, çalgılı öğretim yolu ile belirli çalgısal alışkanlıklar kazandırma ve bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yolu ile belirli çalgısal değişiklikler oluşturma süresi olarak tanımlanabilir” (Çöl, 2005: 2).

Çalgı Eğitimi

Çalgı eğitiminin amacı, teknik ve müzikalite bakımından gelişmiş öğrenciler yetiştirmenin yanı sıra aynı zamanda çalgılarını müziğin ve müzik eğitiminin her alanında işlevsel olarak kullanabilen bireyler yetiştirmektir.

Swanwick’e (1984)’e göre müzik öğretimiyle karşılaştırıldığında, çalgı eğitimi, bilgi ve değer verme açısından bakıldığında anlaşılması nispeten daha kolay görülmektedir. Çalgı eğitiminin genellikle bireysel bir ders konumunda olması, böyle bir görünüme sahip olmasının başlıca nedenlerinden bir olarak belirtilebilir (Akt. Büyükkayıkçı, 2004: 2).

Çalgı eğitimi alan öğrencilerde birlikte müzik yapma becerilerinin yanı sıra estetik anlayışları ve toplumsal/ sosyal yönleri de gelişmektedir. Çalgı eğitimiyle öğrenciler kendilerini daha rahat ifade edebilirler ve bu sayede öğrencilerin psikolojik gereksinimleri karşılanmış olur. Bu, öğrencinin ileriki yaşantısını olumlu yönde etkileyecek ve iyiyi ve güzeli ayırt edebileceği için doğru kararlar almasını sağlayacaktır.

Yaylı Çalgı Eğitimi

Çalgı eğitiminin alt dallarından biri de yaylı çalgı eğitimidir. Mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda yaylı çalgıların eğitimi verilmesinin belirli sebepleri vardır. İnsan sesinden esinlenerek yapılmış olmaları bu sebeplerin başında gelir. Bir başka sebep ise mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda öğrenim gören öğrenciler için yaylı çalgıların orkestraların temel yapı taşları olması ve öğretmenlik sürecinde kullanılabilir ve taşınabilir nitelikte olmasıdır.

Yaylı çalgı eğitiminde başarılı olabilmek için bireyde ruhsal ve bedensel yeteneğin gelişmesi gerekir. Ruhsal yetenek müziksel beğeni, müziğe karşı duyarlılık ve müzikaliteye ilişkin davranışlarımızla ilgilidir. Bedensel yetenek ise çalgı çalmaya dönük vücudun fizyolojik ve özellikle kişiye özgü yapısıyla ilgilidir. Başarıya ulaşmak için bu iki yeteneğin dengeli olarak gelişmesi gerekir. Bunun gerçekleşmesi ise ancak disiplinli ve dengeli bir çalışma ile sağlanır. Çalgı eğitiminin amacı da sağlam bir teknikle beraber öğrencinin müzikal gelişimini sağlamaktır (Ertem, 1997: 16).

Bütün çalgıların eğitiminde olduğu gibi yaylı çalgı eğitimi de son derece dikkatli ve sabırlı olunması gereken bir süreçtir. Bu süreçte öğretmenin öğrencisini iyi tanıması gerekir. Onun zayıf ve kuvvetli yönlerini keşfetmeli ve bu doğrultuda gelişimine yön vermelidir.

“Çalgı çalışma süreci, çalgı eğitiminin önemli bir kısmını oluşturur. Çalgı çalışma sürecinde öğrencilerin nasıl çalıştıkları, öğrendiklerini ne derece uygulayabildikleri, öğrendiklerini geliştirip geliştiremedikleri ve çalışırken nelere dikkat ettikleri soruları büyük önem teşkil etmektedir” (Topoğlu, 2010: 59).

Çalgı çalma sürecinde yukarıda belirtilen süreç ve stratejiler bir yaylı çalgı öğrencisinin başarısını etkileyecektir.

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Yaylı Çalgı Eğitimi

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri güzel sanatlara yönelik programlar uygulanan yükseköğrenim kurumlarının buldukları yerler tercih edilmek suretiyle güzel sanatlar faaliyetlerine elverişli yerlerde açılan ortaöğretim kurumlarıdır (Yıldız, 1996: 27). Sanat eğitimine erken yaşta başlamanın, disiplinin ve sistemli çalışmanın önemli olduğu ve bu okullarda eğitim gören öğrencilerin müzik eğitimi veren yüksek öğrenim kurumlarına altyapı oluşturacak beğeni

düzeyi yüksek birer aday olduğu düşünülürse bu okulların önemi daha da artmaktadır.

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nde hem bireysel hem de toplu çalışmalarda yaylı çalgı eğitimine önemli bir yer verilmektedir. 4 yıl boyunca bireysel olarak yapılan yaylı çalgı eğitimi lise 3. ve lise 4. sınıflarda orkestra dersleri ve konser etkinlikleriyle pekiştirilmektedir.

Bireysel olarak gerçekleşen çalgı derslerinde duruş ve tutuş, temel yay teknikleri, müzikal kazanımlar ve çalgıdan nitelikli ses üretme büyük önem taşımaktadır. Bu yüzden bu çalışmalara yer verilmelidir.

Çalışma Ortamı

Öğrencilerin başarılı olmaları için gereken bazı koşullardan birisini de çalışma ortamlarının niteliği olarak düşünebiliriz. Çalışma ortamındaki elverişli durum öğrencinin daha istekli olmasını ve daha rahat çalışmasına yardımcı olur. İdeal bir çalışma ortamı için gerekli koşulları şu şekilde sıralayabiliriz;

*Öğrencinin çalıştığı yerin, dikkati dağıtabilecek etkenlerden uzakta olması daha verimli bir çalışma için önemlidir.

*Çalışma odasındaki ışık gözü yormayacak şekilde ayarlanabilir.

*Çalışma odasının duvarında öğrencilerin motivasyonunu artırmaya yönelik fotoğraflara yer verilebilir.

*Çalışma odalarının sıcaklığı çalışma yapmayı engelleyecek kadar sıcak veya soğuk olmamalıdır bu yüzden ideal sıcaklık 20-25 C arası olabilir.

*Odanın rengi doğada bolca bulunması ve gözü dinlendirici nitelikte olması bakımından, yeşil ve mavinin açık renkleri ya da krem, fildişi vb. gibi açık renklerde olmalıdır. Işığı fazla yansıtması nedeniyle beyaz renk ve gözü fazla yorduğu için kırmızı ve tonları gibi renkler tercih edilmemelidir (Canbay, 2005: 350).

Eşlikli Çalışmalar

Eşlik yani accompany, Fr. Accompagnement. İtal. Accompagnamento- solo partinin haricindeki diğer enstrumantel bölüme verilen isimdir. Ör. Konçertolardaki orkestral bölüm ya da piyanolu eserlerdeki piyano partisi gibi. Accompanist; eserlerdeki eşlik partisini çalan, solo enstrumana ya da sese eşlik eden kişiye denmektedir (Koçak, 2001: 1).

Müzik eğitimi yetiştiren kurumlarda çalgı eğitimi kapsamında yer alan piyano, ses sınırı genişliği sunan, perdelerin sabit olmasından dolayı ses tutarlılığı zorluğu ve bozukluğu yaşanmadan çok sesli kulak eğitiminde rahatlıkla kullanılabilen, armonik eşlik çalgısı olması sebebiyle sınıftaki müzik eğitiminde müzik öğretmenin en büyük yardımcısı olan, zengin edebiyatı ile öğrencilerin zevk eğitimine imkân sağlayan bir çalgıdır (Yönetken, 1996: 69).

Eşlikli çalışmaların müzik eğitimindeki yeri kuşkusuz çok önemlidir. Eğitim sürecinde öğrencilerin kazanmaları ve bunu müzik hayatlarının bir parçası haline getirmeleri istenilen müzikal benlik, eşlikli çalışmaların etkili ve sistematik bir şekilde uygulanmasıyla sağlanır.

Çalgı çalmaya yeni başlayan bir öğrenciyi ilk yay alıştırılmalarından başlayarak bir eşlikçiyle çalıştırmak, öğrencinin en başta belli bir tempo içinde çalmasını sağlayacaktır. Yayı ikiye, üçe, dörde ve sekize bölme alıştırılmaları sırasında yapılan eşlikler bu alıştırılmaları öğrencinin daha kolay kavramasına ve uygulamasına yardımcı olur. Öğrenciler bir eseri ya da küçük formda bir şarkıyı yorumlarken bile teknik anlamda zor gelen yerlerde gereksiz yavaşlama-hızlanma yaşamaktadırlar. “Ağırlaşmak ve hızlanmak iki temel hatadır” (Fenmen, 1991: 76). Bu hızlanma ve yavaşlamalar parçanın kopmasına tekrar baştan çalınmasına sebebiyet verir. Yine müzikal dinamiklerin değişimi sırasında öğrenciler tempo konusunda sıkıntı yaşamaktadırlar. Sesin büyümesi ve küçülmesini hızlanma ile karıştırmaktadırlar; nüans terimleri, hız terimleri gibi algılanmaktadır. Crescendo yazan yerlerde hızlanma, decrescendo yazan yerlerde yavaşlama yapmaktadırlar. Bu sebepten dolayı eserin bir eşlikçi ile birlikte çalışılması öğrenciyi her zaman kendisini kontrol etmesini ve öğrencinin piyanoyu dinlemesini sağlayacaktır.

İlerleyen zamanlarda piyanoyla yapılan eşlikli çalışmalar öğrencinin icra ettiği en küçük eseri ya da etüdü bile ton içinde kalarak çalmasını, yapılan eşliği dinleyerek çalacağından dolayı

entonasyon problemini en aza indirerek çalmasını sağlayacaktır. İlk yıllarda çalgı derslerinde öğrenciler, aynı anda birçok teknik konuya dikkat ettikleri için, çalgı çalarken elde ettikleri seslerin temizliğine yeteri kadar önem göstermemektedirler. Böylelikle öğrenciler elde ettikleri seslerin temizliğinden emin olamamakta çoğu zaman doğru olduğunu düşünmektedirler. Piyanonun eşlik ettiği bir eserde ise öğrenci piyanoyu dinleyecek ve elde ettiği sesin ne derece doğru, temiz ve parlak olduğunu düşünecektir. “Keman öğretiminde eserleri eşlikli olarak çalmak, her yönden fayda sağlayacaktır. Özellikle sabit perdeli bir çalgı ile birlikte çalan kemancı, bu sayede çıkardığı seslere ve entonasyon unsuruna üst düzeyde dikkat edecektir” (Angı, 2005: 53). Biz bunu tüm yaylı çalgılar için de adapte edebiliriz. “Piyano ile yapılan eşliklerde, müzik öğretmenleri öğrencilerle beraber müzik yapmak, onları aynı tempo ve ton içinde tutmak yanında, şarkıyı söylerken öğrencilerin piyanoyu dinlemelerini sağlayarak onlara çokseslilik duygusunu da kazandırmış olurlar” (Bilgin, 2006: 1).

Eşlikle çalma; öğrencinin birlikte söyleme, müzikal uyum, stil- form kavrama becerilerini geliştirirken entonasyon problemlerinin de en aza indirgenmesine yardımcı olur (Kaptanoğlu ve Çanakçı, 2015: 199).

Eşlikli çalışmalardan yoksun yetişen bir öğrenci kendisine eşlik eden çalgıların ya da eşlik partisinin beraberinde getirdiği çok seslilik duygusundan mahrum ve eşlikli çalışmanın sağladığı katkılardan uzak yetişir. “Bir müzik eserinde esas ses ya da bas partisi devam etmediği zaman armoni havada kalır. Bu da eseri yalın, cılız bir duruma getirir” (Shweitzer, 1993: 792).

Piyano eşliği ile bir renk katmanın, öncelikle öğrenciye zevkli bir çalışma ortamı yaratma, çalışma şevkini güçlendirme ve kendine güven duygusunu geliştirme açısından önemli katkıları olacağı açıktır (Çilden-Şendurur, 2003: 1).

Kardeş (2013), müzik eğitiminde iyi bir eşikleme için gerekli olan koşulları şu cümleleriyle ifade etmektedir “Müzik eğitiminde eşlik kavramının yeri oldukça önemlidir. İyi bir eşikleme için teorik derslerin yanında, bunun uygulamaya geçirileceği piyano dersleri ayrıca bir önem taşımaktadır. Doğru bir armoni bilgisi ve doğru eşikleme yöntemleri ile asgari düzeyde piyano çalma becerisine sahip bir öğrenci, kolaylıkla okul şarkılarına eşlik yapabilmektedir. Belli bir düzeyde piyano çalma becerisi kazanılmadan eşlik yapılamayacağından dolayı, eşlik yapabilmek becerisine doğrudan

etkisi olan ders piyano dersidir. Bu yönüyle piyano eğitimi, eşlik yapmanın temel yapıtaşlarından birisi olarak görülmektedir” (Kardeş, 2013: 15).

Problem ve Alt Problemler

Bu araştırmanın problem cümlesi şu şekilde belirlenmiştir: Türkiye’de Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri bireysel çalgı eğitimi dersinde (yaylı çalgılar) piyano eşlikli çalışmalara ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?

Bu problemin çözümü için aşağıdaki alt problemlerin çözülmesine gerek duyulmuştur.

1. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri’nde bireysel çalgı eğitimi dersi (yaylı çalgılar) öğretmenleri derslerinde piyano eşlikli çalışmalara ne ölçüde yer vermektedirler?

2. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri’nde bireysel çalgı eğitimi dersi (yaylı çalgılar) öğretmenleri derslerinde ne ölçüde eşlikçi sıkıntısı yaşamaktadırlar?

3. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri’nde bireysel çalgı eğitimi dersi (yaylı çalgılar) öğretmenleri derslerinde piyano eşlikli çalışmalara ne ölçüde kaynak sıkıntısı yaşamaktadırlar?

4. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri’nde bireysel çalgı eğitimi dersinde (yaylı çalgılar) piyano eşlikli çalışmalar öğrencinin başarısını ne ölçüde yansıtmaktadır?

5. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri’nde bireysel çalgı eğitimi dersinde (yaylı çalgılar) piyano eşlikli çalışmalar öğrencinin çalgısını sevmesini ve benimsemesini ne ölçüde sağlamaktadır?

6. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri’nde piyano eşlikli çalışmaların yapıldığı fiziksel ortam, çalışma yapmaya ne ölçüde uygundur?

Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, Türkiye’de Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri bireysel çalgı eğitimi dersinde (yaylı çalgılar) yapılan piyano eşlikli çalışmaların gerçekleşmesinde yaşanan problemlerin ortaya çıkarılması amacını taşımaktadır.

Araştırmanın diğer amaçları ise bireysel çalgı eğitimi dersi öğretmenlerinin, derslerinde piyano eşlikli çalışmalara ne kadar sıklıkla zaman ayırdıklarını ortaya koymanın yanı sıra, eşlikçi ve kaynak sıkıntısı yaşayıp yaşamadıklarını görmek, eşlikli çalışmaların öğrenciler üzerindeki başarısını ve güdüleyici etkisini ortaya koymaktır.

Araştırmanın Önemi

Bu araştırma; Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nde bireysel çalgı eğitimi derslerinde (yaylı çalgılar) yapılan piyano eşlikli çalışmaların niteliğinin ortaya konması bakımından önem taşımaktadır. Bu çalışma ile birlikte ortaya çıkan eksikliklerin, ileride piyano eşlikli yapılan çalışmalarda yaşanacak olası sorunlara ışık tutacağı düşünülmektedir.

Piyano eşlik ile yapılan yaylı çalgı eğitiminin, öğrencilerin hem müzikalite hem de tempo, entonasyon gibi teknik gelişimlerine olumlu katkıları bulunmaktadır. Dersin programa alınmasıyla öğrencilerin daha başarılı olacağı düşünülmektedir. Bu nedenle yapılan çalışma müzik eğitime katkıda bulunması bakımından önemlidir.

Araştırma Yöntemi ve Modeli

Bu bölümde; araştırmanın yöntemi, evren ve örneklem, verilerin toplanması, toplanan verilerin yorumlanmasında kullanılan istatistiksel yöntem ve teknikler yer almakta ve açıklanmaktadır.

Bu araştırma, piyano eşlikli çalışmaların öğrencinin başarısı üzerindeki etkilerini eğitimcilerin bakış açılarından ortaya koymak, bu konuda Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri öğretmenlerinin yaşadığı problemleri ve bu problemleri en aza indirmek için gerekli görülen çözüm önerilerini kapsamaktadır. Araştırma, temel alan araştırmasına dayalı betimsel bir çalışma olup; genel tarama modellerinden olan tekil arama modelini içermektedir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri ve bu kurumlarda görev yapan yaylı

çalgı öğretmenleri oluşturmaktadır. Anketin örneklemini ise Ankara AGSL, Antalya AGSL, Edirne AGSL, Eskişehir AGSL, İstanbul AGSL, Kütahya AGSL, Tokat AGSL, Van AGS Liseleri ve bu kurumlarda görev yapan 40 yaylı çalgı öğretmeni oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması

Araştırmada kullanılan nitel bilgiler (veriler) kaynak tarama, nicel bilgiler ise anket yöntemiyle elde edilmiştir. Nitel bilgiler konu ile doğrudan ya da dolaylı olarak ilgili ve bağlantılı görülen ulusal ve yabancı kaynaklardan elde edilmiş, ayrıca internet ortamında yer alan elektronik veri tabanından da yararlanılmıştır. Nicel bilgilerin bulunduğu anket 27 sorudan oluşmaktadır. Anket, 5’li likert (dereceleme ölçeği) tipli sorulardan oluşmuştur. Anket sorularını oluşturmak için Güzel Sanatlar Liselerinde görev yapan eğitimcilerle görüşme yapılmış ve onların verdiği cevaplar sonucunda problemler sınıflandırılmıştır.

Verilerin Çözülmesi ve Yorumlanması

Araştırmada veri toplama araçlarıyla elde edilen “nicel” veriler “SPSS” isimli bilgisayar programının yardımıyla işlenmiş ve istatistiksel olarak çözümlenmiştir. Çözülme verileri ise, “frekans” (f) ve “yüzde” (%) olarak ifade edilmiş, ardından da tablolaştırılarak sözel olarak yorumlanmıştır.

Bulgular ve Yorumlar

Birinci Alt Probleme İlişkin Verilen Cevaplar

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri’nde bireysel çalgı eğitimi dersi (yaylı çalgılar) öğretmenleri derslerinde piyano eşlikli çalışmalara ne ölçüde yer vermektedirler? Alt problemine verilen cevaplarda, yaylı çalgı öğretmenlerinin % 17,5’ i tamamen, % 27,5’ i çoğunlukla, % 37,5’ i kısmen, % 23,5’ i çok az ve % 0’ ı hiç yanıtı vermişlerdir. Elde edilen verilerden derslerinde piyano eşlikli çalışmalara yer vermeyen öğretmenin bulunmadığı ve bu çalışmaların büyük oranda yapıldığı söylenebilir.

Ek olarak yaylı çalgı öğretmenlerinin derslerinde piyano ile eşlikli çalışmalara başlama zamanı ile ilgili olarak % 30,0’ ı 1. sınıfın

1. dönemi başlarım, 57,5' i 1. sınıfın 2. dönemi başlarım, % 5,0' i 2. sınıfın 1. dönemi başlarım, % 2,5' i 2. sınıfın 2. dönemi başlarım ve % 5,0' i 3. sınıfın 1. dönemi başlarım cevabını vermişlerdir. Bu sonuçlardan anlaşılacağı üzere öğretmenler derslerinde piyano eşlikli çalışmalara genellikle 1. sınıfın 2. döneminde başlamaktadırlar. Buradan öğretmenlerin, temel duruş-tutuş ve yay hâkimiyetini kazandırdıktan sonra bu çalışmalara başladıklarını söyleyebiliriz.

Bunun yanı sıra yaylı çalgı öğretmenlerinin piyano eşlikli çalışmalara haftada kaç saat ayırdıklarına ilişkin verdikleri cevaplarda % 15,0' i hiç zaman ayırmam, % 55,0' i haftada 0-1 saat ayırırım, % 25,0' i haftada 1-2 saat ayırırım, % 2,5' i haftada 2-3 saat ayırırım ve % 2,5' i haftada 3-4 saat ayırırım cevabını vermişlerdir. Bu sonuçlardan görüldüğü üzere öğretmenlerin büyük bir kısmı piyano eşlikli çalışmalara haftada en az 0-1 saat ayırmaktadırlar fakat bunun yanında hiç piyano eşlikli çalışma yapmayan öğretmenlerin de bulunduğu görülmektedir.

Ankete katılan yaylı çalgı öğretmenlerinin “Öğrencilerimin Konserlerinde Piyano Eşlikli Eserlere Yer Veririm” önermesine verdikleri cevaplarda % 40,0 i her zaman, % 47,5' i çoğunlukla, % 12,5' i kısmen, % 0'ı çok az ve %0' ı hiç cevabını vermişlerdir. Buradan anlaşılacağı üzere öğretmenlerin büyük bir kısmının, öğrencilerinin konserlerinde piyano eşlikli eserlere yer verdiği görülmektedir.

İkinci Alt Probleme İlişkin Verilen Cevaplar

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nde bireysel çalgı eğitimi dersi (yaylı çalgılar) öğretmenleri derslerinde ne ölçüde eşlikçi sıkıntısı yaşamaktadırlar? Alt problemine verilen cevaplarda ankete katılanların yaylı çalgı öğretmenlerinin % 47,5' i her zaman, % 27,5'i çoğunlukla, % 17,5'i kısmen, % 0' ı çok az ve %0'ı hiç cevabını vermişlerdir. Bu sonuçlara baktığımızda öğretmenlerin, bir eşlikçi bulma konusunda büyük sıkıntı yaşadıkları görülmektedir.

Bunun yanı sıra yaylı çalgı eğitimcileri “Okulumuzdaki piyano öğretmenlerinden yeteri kadar yardım alabiliyorum” önermesine verdikleri cevaplarda % 7,5' i her zaman, % 22,5'i çoğunlukla, % 37,5'i kısmen, % 30,0' ı çok az ve % 2,5' i hiç cevabını vermişlerdir. Bu sonuçlardan yaylı çalgı öğretmenlerinin eşlik

konusunda okullarındaki piyano öğretmenlerinden yeteri kadar yardım alamadıklarını söyleyebiliriz.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Verilen Cevaplar

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nde bireysel çalgı eğitimi dersi (yaylı çalgılar) öğretmenleri derslerinde piyano eşlikli çalışmalara ne ölçüde kaynak sıkıntısı yaşamaktadırlar? Alt problemine verilen cevaplarda yaylı çalgı öğretmenlerinin 'Başlangıç düzeyi yaylı çalgı eserlerinin piyano eşliklerini edinmede kaynak sıkıntısı yaşarım' önermesine % 15,0' ı her zaman, % 30,0'ı çoğunlukla, % 22,5'i kısmen, % 20,0' ı çok az ve % 12,0' ı hiç cevabını vermişlerdir. Anlaşılacağı üzere öğretmenlerin yüzde olarak büyük bir kısmı, başlangıç düzeyi yaylı çalgı eserlerinin piyano eşliklerini edinmede sıkıntı yaşamaktadırlar. Bunun yanı sıra bu sıkıntıyı yaşamayan öğretmenlerin de sayıca yüksek olduğu görülmektedir.

Yaylı çalgı öğretmenleri 'Orta düzey yaylı çalgı eserlerinin piyano eşliklerini edinmede kaynak sıkıntısı yaşarım' önermesine verdiği cevaplarda % 10,0' ı her zaman, % 30,0'ı çoğunlukla, % 30,0' ı kısmen, % 17,5' i çok az ve % 12,5' i hiç cevabını vermişlerdir. Anlaşılacağı üzere öğretmenlerin yüzde olarak büyük bir kısmı, orta düzey yaylı çalgı eserlerinin piyano eşliklerini edinmede sıkıntı yaşamaktadırlar. Bunun yanı sıra bu sıkıntıyı yaşamayan öğretmenlerin de sayıca yüksek olduğu söylenebilir.

Yukarıdaki iki önerme ile bağlantılı olarak yaylı çalgı öğretmenleri 'İleri düzey yaylı çalgı eserlerinin piyano eşliklerini edinmede kaynak sıkıntısı yaşarım' önermesine verdiği cevaplarda % 12,5' i her zaman, % 15,0'ı çoğunlukla, % 30,0' ı kısmen, % 25,5' i çok az ve % 17,5' i hiç cevabını vermişlerdir. Verilen cevaplardan anlaşılacağı üzere öğretmenlerin yüzde olarak büyük bir kısmı, ileri düzey yaylı çalgı eserlerinin piyano eşliklerini edinmede sıkıntı yaşamamaktadırlar. Bunun yanı sıra bu sıkıntıyı yaşayan öğretmenler de bulunmaktadır.

Bu kaynakların yanı sıra yaylı çalgı öğretmenleri 'Piyano eşlikli oda müziği eserlerinin piyano eşliklerini edinmede kaynak sıkıntısı yaşarım' önermesine verdiği cevaplarda % 7,5' i her zaman, % 32,5' i çoğunlukla, % 40,0' ı kısmen, % 10' ı çok az ve %10' ı hiç cevabını vermişlerdir. Verilen cevaplardan anlaşılacağı üzere

öğretmenlerin çoğu, piyano eşlikli oda müziği eserlerinin piyano eşliklerini edinmede sıkıntı yaşamaktadırlar.

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Verilen Cevaplar

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nde bireysel çalgı eğitimi dersinde (yaylı çalgılar) piyano eşlikli çalışmalar öğrencinin başarısını ne ölçüde yansıtmaktadır? Alt problemine ilişkin sorulan sorularda, “Piyano eşlikli çalışmalar, öğrencinin toplu konser performansına olumlu yönde etki etmektedir” önermesine % 72,5’ i her zaman, % 20,0’ı çoğunlukla, % 7,5’i kısmen, % 0’ ı çok az ve % 0’ ı hiç cevabını vermişlerdir. Verilen cevaplardan anlaşılacağı üzere öğretmenlerin büyük bir kısmı, eşlikli çalışmaların öğrencinin toplu konser performansına olumlu yönde etki etmekte olduğunu düşünmektedirler. Bu konuda bütün öğretmenler aynı yönde düşünmektedirler.

“Piyano eşlikli çalışmalar, öğrencinin solo konser performansına olumlu yönde katkı sağlamaktadır” önermesine yaylı çalgı öğretmenlerinin % 75,0’ ı her zaman, % 22,5’ i çoğunlukla, % 2,5’i kısmen, % 0’ ı çok az ve % 0’ ı hiç cevabını vermişlerdir. Görüldüğü üzere öğretmenlerin neredeyse tamamı, eşlikli çalışmaların öğrencinin toplu konser performansına olumlu yönde etki etmekte olduğunu düşünmektedirler.

“Piyano eşlikli çalışmalar, öğrencinin ritim bakımından gelişmesine katkı sağlamaktadır” önermesine yaylı çalgı öğretmenlerinin % 67,5’ i her zaman, % 27,5’ i çoğunlukla, % 5,0’ ı kısmen, % 0’ ı çok az ve % 0’ ı hiç cevabını vermişlerdir. Sonuçlardan anlaşılacağı üzere öğretmenlerin büyük bir kısmı, eşlikli çalışmaların öğrencinin ritim bakımından gelişmesine olumlu yönde etki etmekte olduğunu düşünmektedirler. Yaylı çalgı öğretmenlerinin tamamının bu konuda aynı yönde düşünmesi dikkat çekmektedir ve bu konunun önemi vurgulamaktadır.

“Piyano eşlikli çalışmalar öğrencinin entonasyon bakımından gelişmesine katkı sağlamaktadır” önermesine yaylı çalgı öğretmenlerinin % 60,0’ ı her zaman, % 35,0’ı çoğunlukla, % 5,0’ı kısmen, %0’ ı çok az ve % 0’ ı hiç cevabını vermişlerdir. Verilen cevaplardan anlaşılacağı üzere öğretmenlerin neredeyse tamamı, eşlikli çalışmaların öğrencinin entonasyon bakımından gelişmesine olumlu yönde etki etmekte olduğunu düşünmektedirler. Yaylı çalgı

öğretmenlerinin bu konuda aynı yönde düşünmesi dikkat edilmesi gereken bir noktadır.

‘Piyano eşlikli çalışmalar öğrencinin müzikalite bakımından gelişmesine katkı sağlamaktadır’ önermesine yaylı çalgı öğretmenlerinin %72,5’ i her zaman, %27,5’i çoğunlukla, %0’ı kısmen, %0’ ı çok az ve %0’ ı hiç cevabını vermişlerdir. Sonuçlardan da anlaşılacağı üzere öğretmenlerin tamamı, eşlikli çalışmaların öğrencinin müzikalite bakımından gelişmesine olumlu yönde etki etmekte olduğunu düşünmektedirler. Bu da eşlikli çalışmaların ne derece yararlı olduğu ortaya koymaktadır.

Beşinci Alt Probleme ilişkin Verilen Cevaplar

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri’nde bireysel çalgı eğitimi dersinde (yaylı çalgılar) piyano eşlikli çalışmalar öğrencinin çalgısını sevmesini ve benimsemesini ne ölçüde sağlamaktadır? Alt problemine ilişkin sorularda yaylı çalgı öğretmenlerinin % 35,0’ ı her zaman, % 60,0’ı çoğunlukla, % 5,0’ı kısmen, % 0’ ı çok az ve % 0’ ı hiç cevabını vermişlerdir. Sonuçlardan anlaşılacağı üzere öğretmenlerin neredeyse tamamı, öğrencilerin piyano ile eşlik yapılan eserlerine daha çok çalıştığını düşünmektedirler.

‘Öğrenciler piyano ile eşlikli çalışma yapmak için isteklidirler’ önermesine yaylı çalgı öğretmenlerinin % 30,0’ ı her zaman, % 52,5’i çoğunlukla, % 17,5’i kısmen, % 0’ ı çok az ve % 0’ ı hiç cevabını vermişlerdir. Anlaşılacağı üzere öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu, öğrencilerin piyano eşlikli çalışma yapmak için istekli olduğunu söylemektedirler.

‘Öğrenciler piyano eşlikli çalışmalarda repertuarı kendileri seçmek isterler.’ önermesine yaylı çalgı öğretmenlerinin % 2,5’ i her zaman, % 15,5’i çoğunlukla, % 62,5’i kısmen, % 15,0’ ı çok az ve % 2,5’ i hiç cevabını vermişlerdir. Sonuçlardan anlaşılacağı üzere öğretmenler, öğrencilerin piyano eşlikli çalışmalarda repertuarı kendilerinin seçmesi konusunda yeteri kadar istekli olmadıklarını belirtmişlerdir. Buradan öğrencilerin eşlikli çalışmalar konusunda ve dağarcık hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığını düşünebiliriz.

‘Öğrenciler piyano ile eşlik yapılan eserleri seslendirmek isterler’ önermesine yaylı çalgı öğretmenlerinin % 32,5’ i her zaman, % 52,5’ i çoğunlukla, % 15,0’ı kısmen, % 0’ ı çok az ve % 0’ ı hiç cevabını vermişlerdir. Sonuçlara göre öğretmenler, öğrencilerinin

çalışılan piyano eşlikli eserleri çoğunlukla seslendirmek istediklerini belirtmişlerdir. Buradan eşlikli çalışmaların ne derece güdüleyici olduğunu görebiliriz.

Altıncı Alt Probleme ilişkin Verilen Cevaplar

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nde piyano eşlikli çalışmaların yapıldığı fiziksel ortam, çalışma yapmaya ne ölçüde uygundur? Alt problemine ilişkin sorulan sorularda, 'Piyano eşlikli çalışma yapılan odaların büyüklüğü çalışma yapmaya uygundur.' önermesine yaylı çalgı öğretmenlerinin % 20,0' ı her zaman, % 27,5'i çoğunlukla, % 30,0' ı kısmen, % 15,0' ı çok az ve % 7,5' i hiç cevabını vermişlerdir. Sonuçlardan anlaşılacağı üzere öğretmenler, piyano eşlikli çalışma yapılan odaların genişliğini çalışma yapmak için yeteri kadar uygun bulmamaktadırlar. Bu da yaylı çalgı öğretmenlerinin bu konudaki sıkıntısını ortaya koymaktadır.

"Piyano eşlikli çalışma yapılan odaların sıcaklığı çalışma yapmaya uygundur" önermesine yaylı çalgı öğretmenlerinin % 12,5' i her zaman, % 32,5'i çoğunlukla, % 32,5' i kısmen, % 20,0' ı çok az ve % 2,5' i hiç cevabını vermişlerdir. Sonuçlardan da anlaşılacağı üzere öğretmenler, piyano eşlikli çalışma yapılan odaların sıcaklığını çalışma yapmak için yeteri kadar uygun bulmamaktadırlar.

"Piyano eşlikli çalışma yapılan odaların aydınlanması çalışma yapmaya uygundur" önermesine yaylı çalgı öğretmenlerinin % 17,5' i her zaman, % 50,0' ı çoğunlukla, % 20,0' ı kısmen, % 10,0' ı çok az ve % 2,5' i hiç cevabını vermişlerdir. Sonuçlardan anlaşılacağı üzere yaylı çalgı öğretmenlerinin büyük bir kısmı, piyano eşlikli çalışma yapılan odaların aydınlanmasını çalışma yapmak için uygun bulmaktadırlar.

"Eşlikli çalışma yapılan odalarda yeterli sayıda piyano vardır" önermesine yaylı çalgı öğretmenlerinin % 22,5' i her zaman, % 30,0' ı çoğunlukla, % 27,5' i kısmen, % 15,0' ı çok az ve % 5,0' ı hiç cevabını vermişlerdir. Sonuçlardan anlaşılacağı üzere öğretmenler, piyano eşlikli çalışma yapmak için ayrılan piyanoların yeterli ve kullanılabilir düzeyde olmadığını söylemektedirler. Bunun yanı sıra piyanoların yeterli olduğunu düşünen öğretmenler de bulunmaktadır.

"Piyano eşlikli çalışma yapılan odaların akustiği çalışma yapmaya uygundur" önermesine yaylı çalgı öğretmenlerinin % 5,0' ı her zaman, % 5,0' ı çoğunlukla, % 42,5' i kısmen, % 42,5' i çok az ve

% 5,0' ı hiç cevabını vermişlerdir. Bu sonuçlara göre öğretmenler, piyano eşlikli çalışma yapılan odaların akustiğinin çalışma yapmak için uygun bulmamaktadırlar.

“Piyano eşlikli çalışma yapılan odaların temizliği çalışma yapmaya uygundur” önermesine yaylı çalgı öğretmenlerinin % 12,5' i her zaman, % 32,5'i çoğunlukla, % 27,5' i kısmen, % 27,5' i çok az ve % 0' ı hiç cevabını vermişlerdir. Sonuçlardan da anlaşılacağı üzere öğretmenler, piyano eşlikli çalışma yapılan odaların temizliğini çalışma yapmak için yeterince uygun bulmamakta, gerekli hassasiyetin gösterilmediğini söylemektedirler.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Sonuçlar

Birinci alt probleme ilişkin sorulan anket sorularından elde edilen sonuçlara göre; Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nde derslerinde piyano eşlikli çalışmalara yer veren öğretmenlerin sayısı, bu çalışmaya yer vermeyen öğretmenlerden daha fazladır. Öğretmenlerin eşlikli çalışmalara daha çok 1.sınıfın 2. dönemi başladıkları görülmüştür. Buradan öğrencilerin duruş-tutuş ve temel yay hareketlerini öğrendikten sonra eşlikli çalışmalara başlatıldığını düşünebiliriz. Bununla birlikte yaylı çalgı öğretmenlerinin büyük bir kısmı eşlikli çalışmalara haftada 0-1 saat yer verebildiklerini söylemektedirler. Bunun yanında haftada 1-2 saat ayıran öğretmenler ile hiç zaman ayırmayan öğretmenlerin sayılarının da yüksek olduğu görülmektedir. Programda böyle bir ders olmayışından dolayı bu oranın az olduğu düşünülmektedir. Öğretmenler öğrencilerinin konserlerinde piyano eşlikli eserlere çoğunlukla yer vermektedir fakat kadrolu eşlik öğretmenin bulunmayışından ve okuldaki piyano öğretmenlerinden tam anlamıyla yardım alamadıklarından dolayı bu çalışmaları sağlıklı yapamadıkları ve öğrencilerinin konserlerinde eşlikli eserlere yer vermeyen öğretmenler olduğu da görülmüştür.

İkinci alt probleme ilişkin sorulan anket sorularından elde edilen sonuçlara göre; Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nde görev yapan yaylı çalgı öğretmenleri kadrolu eşlik öğretmenin bulunmayışından dolayı bu ihtiyaçlarını farklı yollardan temin etmektedirler. Yaş gurupları, hizmet süreleri, mezun olunan orta öğretim ve yükseköğretim kurumları dikkate alındığında okulda her zaman bir eşlik öğretmenin olmayışının sıkıntı yarattığı

görülmektedir. Okuldaki piyano öğretmenlerinin çeşitli sebeplerden dolayı eşlik konusunda sınırlı ölçüde yardım edebildiği, verilen cevapların kısmen ve çok az dereceleri ile belirtilmesinden ortaya çıkmıştır.

Üçüncü alt probleme ilişkin sorulan anket sorularından elde edilen sonuçlara göre; başlangıç ve orta düzey yaylı çalgı eserleri eşliklerinin özellikle mesleğe henüz atılmış öğretmenler tarafından yeterince edinilmediği görülmekte, buna bağlı olarak öğrencilik yıllarında icra edilen ya da elde bulunan eserlerin arşivlenmediği sonucuna varılmıştır. Belli bir tecrübe ve olgunluğa ulaşmış öğretmenlerin de zamanla her düzey eserin eşliklerini temin ettikleri ve bu konuda sıkıntı yaşamadıkları sonucuna varılmıştır. İleri düzey yaylı çalgı eserleri eşliklerinin edinilmesi konusunda ise çok büyük bir sıkıntı yaşanmamaktadır. Genç öğretmenlerin bu konuda sıkıntı yaşamayıklarının sebebi öğrenciliklerinin son yıllarında icra ettikleri eserleri bir sınavda çalacakları ya da ileriki müzik yaşantılarında ihtiyaç duymaları olarak gösterilebilir. Piyano eşlikli oda müziği eserlerinin eşliklerinin edinilmesi konusunda yaş ve tecrübe farkı gözetmeksizin bir sıkıntı yaşanmaktadır. Fakat eğitim fakültesi haricindeki müzik bölümlerinden mezun olan öğretmenlerin lisans yılları boyunca oda müziği dersinin olması bu konuda sıkıntı duymamalarını sağlamaktadır.

Dördüncü alt probleme ilişkin sorulan anket sorularından elde edilen sonuçlara göre; eşlikli çalışmaların öğrencilerin hem toplu hem de solo konserlerine çok büyük ölçüde olumlu etkileri olduğu görülmüştür. Bunun sebebi olarak yapılan çalışmaların öğrencilerin büyük sorunu olan heyecan faktörünü eşlikçisiyle birlikte paylaşması ve eşlikli çalışmanın öğrenciyi sahneye hazırlaması, alıştırmaları olarak görülebilir. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nde görev yapan öğretmenler eşlikli çalışmaların, öğrencilerin müzikal gelişimine büyük etkisi olduğunu düşünmektedirler. Eşlikle birlikte çalışan, müzik yapan öğrencilerin piyanoyu dinlerken ritim ve entonasyon bakımından başarı gösterdikleri, müzikal dinamikleri daha belirgin bir şekilde ortaya çıkardıkları düşünülmektedir.

Beşinci alt probleme ilişkin sorulan anket sorularından elde edilen sonuçlara göre; öğretmenler, yaş, tecrübe ve mezun olunan kurumlar gözetmeksizin öğrencilerin eşlikli çalışma yapmak için istekli olduklarını ve bu eserlere daha çok çalıştıklarını söylemektedirler. Buradan eşlikli çalışmaların daha motive edici, paylaşımcı ve daha eğlenceli olduğunu düşünebiliriz. Öğrenciler aynı

zamanda piyano ile eşlik edilen eserleri kendileri seçmek ve bu eserleri seslendirmek istemektedirler. Derslerde çalınan eser ve etütlerin öğretici olmalarının yanında sıkıcı ve yorucu olduğu düşünüldüğünde öğrenciler daha eğlenceli olması ve tüketime açık olması nedeniyle sahneye çıkacakları, sunacakları ve kendilerini gösterebilecekleri eserleri kendileri seçmek istemektedirler.

Altıncı alt probleme ilişkin sorulan anket sorularından elde edilen sonuçlara göre; eşlikli çalışma için düşünülen odaların büyüklükleri, sıcaklıkları ve aydınlanması sağlıklı çalışma yapılabilmesi bakımından istenilen düzeye yakınlık göstermektedir. Bu durumda öğrencilerin odalarda değişik hava koşullarında sıcaklık problemini, en az iki ya da üç kişi bir araya geldiklerinde yer problemini ve aydınlanma problemini yaşamadıklarını düşünebiliriz. Fakat odaların akustiğinin ve temizliğinin istenilen düzeyde olmaması, bu odaların sıradan bir çalışma odası olarak tasarlandığını, herhangi bir ders için kullanılmak üzere inşa edildiğini düşünülmektedir.

Tartışma

Topoğlu, (2010) “Viyolonsel Çalışma Sürecinde Eşlikli Çalışmaların Viyolonsel Öğrencilerinin Entonasyon Doğruluğuna Olan Etkileri” adlı çalışmasında, deneye katılan tüm öğrencilerin dönem boyunca çalıştıkları tüm eserlerde eşlikli parmak açma metodunun ve diğer eşlikli çalışmaların öğrencilerin gerçekleştirdikleri entonasyon hatalarında düzelmeye olumlu yönde katkı sağladığını ifade etmektedir.

Eşlikle yapılan çalışmalarla birlikte öğrencilerin daha temiz çalabildikleri ve hatalarını duyarak düzelttikleri belirtilmektedir. Yapılan çalışma bu araştırma ile paralellik göstermektedir. Piyano eşlikli çalışmaların öğrencilerin temiz ses üretebilme becerileri üzerine olumlu etkileri olduğu vurgulanmaktadır.

Küçük (2014), “Müzik Öğretmeni Adaylarının Bakışı İle Eşlik Çalma Dersinin Değerlendirilmesi” adlı çalışmasında, müzik öğretmeni adaylarının eşlik çalma derslerindeki yeterliliklerinin orta düzeyde olduğunu tespit etmiştir. Yapılan araştırma sonucunda müzik öğretmeni adaylarının eşlik yapabildikleri ifade edilmektedir. Bu sonuca göre Güzel Sanatlar Liselerinde eşlik yapmak için müzik öğretmenliği programından mezun olmuş öğrencilerin bu derste eşlik yapabilecekleri düşünülmektedir.

Öneriler

Araştırmanın sonucunda eşlikli çalışmaların daha sağlıklı yapılması ve bu konuda yaşanan sıkıntıların çözümüne ilişkin bazı önerilere yer verilmiştir:

- 1- Haftada en az iki saat olmak üzere piyano eşlik dersi programda yer almalıdır.
- 2- Piyano ile eşlik dersleri birinci yılın ikinci döneminde başlatılmalıdır.
- 3- Öğretmenler derslerinde piyano ile eşlikli çalışmalara yer vermeli ve öğrencinin müzikal yönden gelişmesini sağlamalıdır.
- 4- Anadolu Güzel Sanatlar Liselerine yeterli sayıda kadrolu eşlik öğretmeni atanmalıdır.
- 5- Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nde tüm seviyelerdeki yaylı çalgı dağarcığına ve eşliklerine ulaşmak amacıyla kütüphaneler oluşturulmalıdır.
- 6- Öğrencilerin solo ve toplu konser programlarında eşlikli eserlere daha çok yer verilmelidir.
- 7- Çalışılan piyano eşlikli eserler dönem sonlarında gerçekleştirilen konserlerle sunulmalı ve öğrencilerin kendilerine güven duymaları sağlanmalıdır.
- 8- Öğretmenler piyano eşlikli çalışmalarda çalışılacak dağarcığı öğrencilerine de seçtirmeli ve öğrencilerin güdülenmelerini sağlamalıdır.
- 9- Eğitim fakültelerinin müzik bölümleri buldukları şehir ve bölgelere göre kendilerine bir A.G.S.L seçmeli ve ana çalgısı piyano olan öğretmen adayları bu okullarda eşlik derslerine girmelidir.
- 10- Piyano eşlikli çalışmalar için ayrılmış odaların genişlikleri en az üçlü-dörtlü çalışılabilecek genişlikte olmalıdır.
- 11- Eşlikli çalışmalar için ayrılmış odalardaki piyanolar, temiz bir entonasyon ve sağlıklı duyuş için iyi akort ettirilmelidirler.

KAYNAKÇA

- Akyüz, Y. (2013). “*Türk Eğitim Tarihi*”, Pegem Akademi. 22. Baskı. Ankara
- Angı, Ç. E. (2005). “Keman Öğretiminde Karşılaşılan Entonasyon Problemleri ve Çözüm Önerileri”. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara
- Bilgin, S. (2006). Müzik Eğitiminde Kullanılan Şarkıların Müzik Öğretmenleri Tarafından Piyano İle Eşliklenmesi. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi 26-28 Ekim 2006, Denizli.
- Büyükkayıkçı, E. (2004). Türkiye’deki Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalları Yaylı Çalgı Öğrencilerinin Günlük Bireysel Çalışma Yöntemleri. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara
- Canbay, A. (2005). Güzel Sanatlar Liseleri ve Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarındaki Çalgı Eğitiminde Motivasyonun (Güdülenmenin) Önemi. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi. Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü, 14-16 Nisan, Kayseri.
- Çilden, Ş. ve Şendurur, Y. (2003). *Keman İçin Piyano Eşlikli Albüm - I*. Ankara-2003
- Çöl, H. T. (2005). “Ankara Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı ile Bakü Müzik Akademisi’ndeki Keman Eğitiminin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi” Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara
- Dağdeviren, M. (2006). “Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Piyanoda Eşlik Öğretimi”. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 26-28 Nisan 2006.
- Ertem, Ş. (1997). Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü’ndeki Piyano Eğitiminde Müzikalite Kavramının Önemi ve Oluşumunun İncelenmesi. Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara

- Fenmen, M. (1991). Müzikçinin El Kitabı “*Robert Schumann’ın Genç Müzikçilere Öğütleri*”. Müzik ansiklopedisi yayınları 1991-Ankara.
- Kaptanoğlu, E., Çanakçı, P. (2015). Türkiye’de Vokal Müzikte Piyano Eşlik Alanında Yapılmış Yüksek Lisans, Doktora Ve Sanatta Yeterlilik Tezleri. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi. Cilt:14 Sayı: 55 (198-206)
- Kardeş, B. (2013). Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Programlarında Kazandırılan Eşlik Yapabilme Becerisinin Program Hedeflerine Ulaşma Durumu. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Bilim Dalı. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale.
- Koçak, B. (2001). Müzik Eğitimcisi Yetiştiren Kurumlardaki Piyano İle Eşlik Faaliyetleri. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara
- Küçük, D. P. (2014). Müzik Öğretmeni Adaylarının Bakışı İle Eşlik Çalma Dersinin Değerlendirilmesi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 29- 2. 198-214.
- Shweitzer, A. (1993). A New Bow for Unaccompanied Violin Music. The Musical Times, vol.74, No:1087
- Topoğlu, O. (2010). Viyolonsel Çalışma Sürecinde Eşlikli Çalışmaların Viyolonsel Öğrencilerinin Entonasyon Doğruluğuna Olan Etkileri. Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi. Cilt.1 Sayı.1
- Uçan, A. (1997). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar – İlkeler – Yaklaşımlar*. Ankara: Şark Matbaası.
- Yıldız, N. (1996). AGSL’nin Kuruluş Amacı ve Gelişimi. 1. Ulusal Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Sempozyumu. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü, 28-30 Kasım 1996. BURSA.
- Yönetken, H. B. (1996), “*Müzik Öğretimi*” *Okulda Çalgı Sorunu ve Çalgısal Müzik Etkinlikleri*, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, s.69, Ankara.